

"Yüksek hissiyat ile güzel ahlâkın neşvüneması, ancak mücahede ve içtihadla olur." Buradaki "içtihat ve mücahede" ile birlikte açar mısınız?

"İçtihad" kelime olarak *kudret ve kuvvetini tam kullanarak çalışmak ve gayret etmek* anlamına geliyor.

"Mücahede" kelimesinin ilk anlamı da *uğraşma, çalışma ve gayret gösterme* anlamına gelmektedir.

Her iki kelimenin de ortak noktası, hareket ve aksiyona tekabül etmektedir. Kainatta durağanlık yoktur, her şey bir hedefe doğru aksiyon ve hareket içindedir. Allah her bir şeye bir noktayı kemal tayin etmiş ve bu kemal noktaya da ancak aksiyon ve hareket ile gidilir.

Hiçbir şey durduğu yerde hedefe varamaz, mutlaka mücadele ve gayret ile o hedefe yürümesi gerekir.

İnsanın fitratı da bir tarla gibidir Allah bu tarlaya yüzlerce binlerce kabiliyet, duygu, latife tohumları ekmiştir. Bu tohumların filizlenip ağaç olup meyve vermesi de ancak gayret ve çalışmak ile mümkündür. Yani içtihad ve mücahede olmadan insanın duyguları gelişip büyüyemez, gelişip büyüyemez ise kemal noktaya varamaz demektir.

İnsanın fitratında yüksek ve ulvi duygular olduğu gibi, süfli ve adi duygular da beraber bulunuyor. İnsan iman ve ibadet ile yüksek ve ulvi duyguları uyandırıp geliştirmeye ise, isyan ve küfür ile süfli ve adi duyguları tetikleyip geliştirir. Çünkü insanın fitratı nihayetsiz hayra da şerre de kabiliyetli bir şekilde dizayn edilmiştir. İnsan ya iman ve ibadet ile alayı illiyine çıkar ya da isyan ve küfür ile esfel-i safiline düşer bunun ortası yoktur.

Yüksek ve ali hissiyatlara örnek olarak; ruh, kalp, vicdan, akıl, şaika, saika, hads, hayal, hafıza duyguları örnek olarak verebiliriz.

Süfli hissiyata ise; şehvet, öfke, vehim gibi duygular örnek olarak verilebilir.

Nasıl çekirdeğin mücahedesini iç ve dış kimyevi işlemler ise yani yağmur, çamur, sıcak, soğuk gibi zorlu şartların tamamı çekirdeğin gelişip büyümesinde bir etken bir dinamiktir. Çekirdeğin maruz kaldığı bütün bu etken ve dinamiklerin tamamına **mücadele** ya da **mücahede** deniyor.

İnsan da hayat toprağında bir çekirdek maruz kaldığı bütün maddi ve manevi zorluk,

bela ve sıkıntılar ise, bu çekirdeğin tekemmülünde birer dinamiklerdir.